

і 7,7 кг, 12 міс. – 5,9 і 7,1 кг, 15 міс. – 7,2 і 6,2 кг, 18 міс. – 9,1 і 10,6 кг. Середньодобові прирости за весь період вирощування і відгодівлі по групах склали 771,6; 791,3 і 806,4 г. У період від народження до 6 міс. віку 3/4-кровні бугайці за середньодобовими приростами переважали 11/16- і 5/8-кровних відповідно на 34,4-51,1 і 51,1-135,6 г, а від 6 міс. до 12 міс. віку закономірність обернена і різниця складає відповідно 18,9-7,8 і 30-14,5 г. У період від 12 міс. до 18 міс. віку 3/4-кровні бугайці за абсолютною швидкістю росту переважають своїх 11/16- і 5/8-кровних ровесників.

Більш високі абсолютні та відносні прирости живої маси у 3/4- і 11/16-кровних бугайців свідчать про підвищену інтенсивність їх росту порівняно з 5/8-кровними ровесниками. Тварини цих груп переважали останніх також за більшістю лінійних промірів та індексів будови тіла.

За передзабійною оцінкою на м'ясокомбінаті всі тварини були зараховані до вищесередньої вгодованості, а туші після забою – до першої категорії. 3/4-кровні бугайці характеризувалися вищою масою перед забоем (497,8 кг), масою туші (255 кг), забійною масою (276,2 кг), виходом туші (51,3%) і забійним виходом (55,5%), порівняно з 11/16- і 5/8-кровними ровесниками. Ця перевага складала відповідно 9,6 і 20,6 кг, 9 і 15 кг, 13,8 і 20,8 кг, 0,9 і 1,0%, 1,8 і 2,0%. Відмінність між 11/16- і 5/8-кровними бугайцями, за названими вище показниками, складала відповідно 11 кг, 6 кг, 7 кг, 0,1 і 0,2% на користь перших.

Таким чином, використання 3/4-кровних за голштинською породою бугаїв-плідників на матках різної кровності (1/2, 5/8, 3/4) в умовах Буковини підвищує енергію росту бугайців, поліпшує м'ясні якості. Вищою інтенсивністю росту, кращими забійними якостями характеризуються 3/4- і 11/16-кровні тварини.

УДК 636.22/28.082.12

В.Г.НАЗАРЕНКО, А.В.ВОРОНЕНКО

ВПЛИВ ГЕНЕТИЧНИХ ФАКТОРІВ НА ЕНЕРГІЮ РОСТУ МОЛОДНЯКУ

Інститут тваринництва степових районів ім.М.Ф.Іванова «Асканія-Нова» УААН –
Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

На даному етапі розвитку імуногенетики накопичені експериментальні дані про можливість використання груп крові при підборі батьківських пар з метою досягнення у потомків гетерозисних ефектів. Встановлено, що часто використовуваний інбридинг може призвести до інбредної депресії, яка виражається в зниженні адаптаційних особливостей тварин. Пристосованість зменшується за мірою того, як все більша кількість локусів стає гомозиготними, тому адаптаційні можливості можуть різко зрости при підвищенні ступеню гетерозиготності.

Раніше проведені нами дослідження та дані інших авторів показали, що потомки батьків, які в значній мірі відрізняються за наявністю у них еритроцитарних антигенів, мають більш високі відтворні здатності, стійкіші до

різних захворювань, краще пристосовуються до мінливих умов зовнішнього середовища. Виходячи з цього нами була поставлена мета визначити зв'язок між живою масою молодняка та імуногенетичною схожістю спарюваних батьків.

Для вивчення впливу генетичних факторів на енергію росту молодняка проаналізували масу 224 телиць племзаводу "Малинівка" Донецької області, отриманих від різних варіантів підбору батьківських пар за ступенем схожості по антигенах груп крові. Еритроцитарні антигени визначалися за допомогою 53 моноспецифічних реагентів. Телиці залежно від ступеню імуногенетичної схожості їх батьків були розподілені на три групи. До першої групи включені тварини, які мають індекс антигенної схожості між батьками від 0 до 0,20; до другої – з індексом від 0,21 до 0,40, а до третьої – 0,41 і більше. В аналізі враховані тільки ті тварини, дійсність походження яких підтверджена імуногенетичною експертизою.

Дані досліджень показали, що жива маса при народженні у телиць всіх трьох груп була майже однаковою: максимальна різниця між порівнюваними групами становила всього 0,55 кг, або 1,6%. В усі інші вікові періоди високогетерозиготні телиці перевищували за живою масою тварин другої і третьої груп. Так, у три місяці вони перевищували своїх ровесниць з другої групи на 5,2 кг ($P>0,99$), а з третьої – на 7,1 кг ($P>0,99$). У шестимісячному віці різниця становила відповідно 4,6 ($P>0,95$) та 11,1 кг ($P>0,95$). Аналогічна закономірність збільшення живої маси при зменшенні індексу генетичної схожості простежується і у віці 9, 12 та 15 місяців. При досягненні телицями парувального віку, тобто 18 місяців, різниця за масою між тваринами альтернативних груп становила 14,2 кг ($P>0,95$), а першої і другої – 10,2 кг ($P>0,95$).

Таким чином, можна зробити висновок про позитивний зв'язок між живою масою молодняка та імуногенетичною схожістю спарюваних батьків. Підвищення живої маси телиць із зменшенням індексу генетичної схожості пояснюється передусім більшою контрастністю генотипів батьків за еритроцитарними антигенами.

В цілому, отримані експериментальні дані вказують на можливість і доцільність використання маркерів груп крові для визначення генетичних розбіжностей між спарюваними тваринами і вибору кращих варіантів спарювання, які забезпечують більш високий рівень розвитку отриманого від програмованих підборів потомства за живою масою.

УДК 636.4.082.

М.С.НЕБИЛИЦЯ

МЕТОД ОЦІНКИ ПРИСТОСУВАННЯ СВИНЕЙ

Черкаський інститут агропромислового виробництва УААН

Будь-який живий організм реагує на зміни зовнішнього середовища адекватними адаптивними реакціями. Під адаптацією (від латинського *adaptatio* – пристосування) розуміють сукупність всіх біологофізіологічних процесів, що лежать в основі пристосування організму тварин до змін умов зовнішнього середовища (А.Ф.Кузнецов, В.И.Балакин, 1984).